

Okrugli stol ujedinio je sve uključene u bioekonomiju u Bugarskoj

Автор(и): Растителна защита
Дата: 23.11.2025 Брой: 11/2025

Jedinstven događaj, koji je okupio sve dionike uključene u biogospodarstvo zemlje na jednom mjestu, održan je 20. studenog u TEZ Event Centru, na inicijativu Regionalnog bioekonomskog huba – Plovdiv i u partnerstvu s Tračkom ekonomskom zonom. Okrugli stol okupio je predstavnike državnih tijela, akademske zajednice, poslovnog sektora, općina, nevladinog sektora te stručnjake za financije i održivi razvoj kako bi raspravili strateške mogućnosti za razvoj biogospodarstva u regiji i zemlji.

Rasprava se fokusirala na provedbu europskih politika i regulatornih zahtjeva, razvoj znanosti, obrazovanja i inovacija, kao i prijenos tehnologija u industrije temeljene na biološkim resursima.

Također su razgovarani startupi, inkubatori i akceleratori s kružnim i ekološkim fokusom, održivi poslovni modeli, ESG standardi te mogućnosti financiranja iz europskih, nacionalnih i privatnih izvora. Posebna pozornost posvećena je prijenosu znanja sa sveučilišta i istraživačkih centara na poduzeća te integraciji održivih praksi u industrijske i regionalne modele.

Prof. Vladislav Popov, predsjednik Regionalnog bioekonomskog huba - Plovdiv, dao je pregled sektora i istaknuo ključne izazove u Bugarskoj: fragmentaciju i nedostatak nacionalne strategije, slabo praćenje, nedovoljnu povezanost između poslovnog i akademskog sektora, nedostatak demonstracijskih centara te nisku razinu inovacija i digitalizacije. Istodobno su identificirane prilike za: integriranje okvira za razvoj sektora, sinkronizaciju s europskim inicijativama, stvaranje živih laboratorija, R&I ekosustava, platformi za prijenos znanja, demonstracijskih zona i akceleratora, promociju sektora i podršku kružnim rješenjima.

Institucije i financiranje

Stručnjaci iz Ministarstva poljoprivrede i hrane istaknuli su da struktura posjeduje širok raspon financijskih instrumenata za potporu biogospodarstvu. Ministarstvo inovacija i rasta također pruža mogućnosti financiranja. Fond fondova ima smjernice za prijenos tehnologije, a Program ruralnog razvoja također osigurava sredstva za ranjive skupine, uključujući mlade. U okviru Zajedničke poljoprivredne politike planirane su intervencije za ulaganja u farme, okoliš i biotehnologije, koje će biti otvorene u prosincu i siječnju. Osim toga, postoje mjere za

upravljanje rizicima, sušu i regenerativnu poljoprivredu. Ministarstvo ima dovoljno sredstava za financiranje, a tim je otvoren za pomoć i dijalog.

Znanost i poslovanje

Zaključeno je da znanost i poslovanje ne mogu funkcionirati neovisno. Rad istraživačkih centara trebao bi proizlaziti iz stvarnih potreba poslovnog sektora. Sudionici su se složili da obje strane trebaju više komunicirati i prvenstveno razvijati zajedničke projekte. Predstavnici sveučilišta predstavili su nacionalne centre izvrsnosti, kao i uspješno implementirane lokalne strukture i inicijative razvijene u okviru europskih projekata. Potencijal svega toga je značajan, no općenito je potrebna visoka razina primijenjene znanosti i ubrzan prijenos tehnologije – trenutno je spor, a poduzeća traže brze rezultate. Sveučilište u Plovdivu, Tračko sveučilište i UFT već surađuju s poduzećima putem prijenosa tehnologije i patenata, no ta partnerstva treba povećati. Centar za biljnu sistemsku biologiju i biotehnologiju ima upite od tvrtki iz Bugarske i inozemstva, ali njihov bi broj trebao biti veći. Poslovni sektor mora biti aktivna strana i tražiti znanost, a rješenja bi se trebala temeljiti na regionalnim preduvjetima. Potencijal i ideje postoje, ali je potreban značajan rad i realistični ciljevi. Dobar primjer bio je navedena inicijativa TIE s novim postrojenjem za pročišćavanje otpadnih voda, koja demonstrira uspješnu koordinaciju između znanosti i poslovanja. Podijeljeno je iskustvo iz Švicarske, gdje sveučilišta i znanstvene jedinice djeluju isključivo po narudžbama poslovanja, a znanost je u potpunosti primijenjena. Postavljaju se jasni poslovni ciljevi, a znanstveni razvoj mjeri se ekonomskim pokazateljima – prvo se izračunavaju financijske koristi i buduća radna mjesta, a tek onda započinje stvarni znanstveni rad. Općine i lokalne vlasti također imaju ključnu ulogu u razvoju obrazovanja i inovacija. Regionalni potencijal je velik, ali je potreba za inovacijama hitna. Upečatljiv primjer bila je Kina, gdje se godinama koristi otpad od jestivih ruža i drugih biološki aktivnih eteričnih usjeva, dok se u Bugarskoj, vodećem proizvođaču Rosa Damascena, ta praksa još nije implementirala.

Obrazovanje i financiranje startupa

Potrebno je razvijati visoko obrazovanje, poticati studente, skratiti udaljenost između akademskog i praktičnog rada te poticati timski rad. Treba poticati spin-off tvrtke te promovirati profesije i poslovne aktivnosti s biološkim i ekološkim fokusom – poljoprivredu, biotehnologije, kružne prakse, recikliranje itd. Stvaranje inkubatora je ključno. Što se tiče financiranja, postoje akceleratori usmjereni na inovacije i startupe, koji isključivo rade u kružnoj ekonomiji. Za njih je, međutim, ključno da aktivnosti budu potkrijepljene znanstvenim razvojem i podacima.

Poslovanje i održivost

Što se tiče održivosti i ESG standarda, primijećeno je da su oni važni za transparentnost, smanjenje rizika, poboljšanje pristupa financiranju te promicanje održivog i odgovornog poslovnog razvoja. ESG izvještavanje pruža priliku za donošenje odluka temeljenih na podacima, istovremeno pomažući tvrtkama da izgrade povjerenje među investitorima, partnerima i potrošačima te se uspješno integriraju u europske i međunarodne tržišne okvire.

Ohrabruje činjenica da u Bugarskoj već postoje brojne inicijative u području biogospodarstva, a okupljanje svih dionika za istim stolom pozitivan je znak za buduću koordinaciju. Sudionici događaja naglasili su potrebu objedinjavanja rezultata rada svih i da sljedeći korak bude ujedinjenje napora kroz stvaranje jedinstvene radne skupine i pokretanje rasprave na nacionalnoj razini koja će uključivati sve sektore primjenjive na biogospodarstvo. Uključivanje Ministarstava poljoprivrede i hrane, inovacija i rasta, kao i okoliša i voda, ključno je za postizanje sinergije među svim uključenim jedinicama.

Biogospodarstvo je jedan od najbrže rastućih sektora u Europi, obuhvaćajući aktivnosti od održivog korištenja bioloških resursa – poljoprivrede, šumarstva i industrija za proizvodnju energije, materijala i proizvoda s dodanom vrijednošću. Cilj je smanjiti otpad i povećati konkurentnost. Bugarska posjeduje značajan potencijal – povoljne prirodne uvjete, ustaljene poljoprivredne tradicije i razvijajuću znanstvenu infrastrukturu. Regija Plovdiv nameće se kao ključno područje za interakciju između znanosti, industrije i poduzetničkog sektora. Godine 2024. osnovana je Udruga "Regionalni bioekonomski hub – Plovdiv" s ciljem promicanja ekosustava biogospodarstva u Plovdivskoj provinciji. Hub okuplja akademske i znanstvene institucije, poslovne organizacije, strukovna udruženja, lokalne vlasti i nevladine organizacije.

<https://plovdivbioeconomy.eu/>